

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
ОДЕСЬКИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра права та правоохоронної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Одеського інституту ПрАТ
«ВНЗ «МАУП»

Ольга КУЗНЕЦОВА

СХВАЛЕНО на засідання кафедри
права та правоохоронної діяльності
Протокол № 6 від «29» серпня 2025 р.
Завідувач кафедри

Віктор ПЬОХОВ

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО**

спеціальності: 081 Право
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня перший (бакалаврський)
(назва освітнього рівня)

освітньої програми: «ПРАВО»
(назва освітньої програми)

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни:

Бахтіна Юлія Сергіївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та правоохоронної діяльності

Викладач:

Бахтіна Юлія Сергіївна, кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та правоохоронної діяльності

Силябус розглянуто на засіданні кафедри права та правоохоронної діяльності Одеського інституту ПрАТ «ВНЗ «МАУП».

Протокол від «29» серпня 2025 р. № 6

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	<i>Адміністративне судочинство</i>
Шифр(и) та назва(ви) спеціальності(стей)	<i>081 Право</i>
Рівень вищої освіти	<i>перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</i>
Статус дисципліни	<i>обов'язкова</i>
Кількість кредитів і годин	<i>4 кредити/120 год. Лекції: 34 год. Семінарські/практичні заняття: 34 год. Самостійна робота: 52 год.</i>
Терміни вивчення дисципліни	<i>VI семестр</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
Вид підсумкового контролю	<i>Екзамен</i>
Сторінка дисципліни на сайті	https://odessa.maup.com.ua/about-institute/kafedry/kafedra-prava/

П.І.Б. викладача	<i>Бахтіна Юлія Сергіївна</i>
Науковий ступінь	кандидат юридичних наук
Вчене звання	
Дисципліни, які викладає НПП	Інформаційні технології в юридичній діяльності, Адміністративне право, Адміністративна відповідальність, Адміністративне судочинство
Напрями наукових досліджень	Проблеми належного управління в контексті верховенства права, інформаційне забезпечення юридичної діяльності
Посилання на реєстри ідентифікаторів для науковців	https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&pli=1&user=FqWGjU0AAAAJ
Контактна інформація викладача:	
E-mail	j-i-l@ukr.net
контактний телефон	097-396-66-54
Портфоліо викладача на сайті Інституту	https://odessa.maup.com.ua/upload/editor/files/БАХТИНА.pdf

1.Коротка анотація до дисципліни. Дисципліна «Адміністративне судочинство» має свої особливості, які пов'язані з діяльністю органів виконавчої влади (посадових осіб), концентрує в собі ряд нормативно-правових актів, у яких відображені процесуальні норми. Безумовно, сам процес потребує детального дослідження та вивчення, оскільки є важливим елементом навчального плану для спеціальності 081 «Право». Ґрунтується на тих важливих підвалинах, що будується і практично здійснюється, власне, виконавча і розпорядча діяльність органів виконавчої влади. Це дає змогу гармонізувати роботу адміністративних судів України з іншими спеціалізованими судами та судами загальної юрисдикції, а також з вищевказаними органами.

2.Метою вивчення дисципліни є: засвоєння студентами теоретичних знань у сфері адміністративного судочинства, практичних навичок для вирішення конкретних юридичних ситуацій.

Завдання: формування у майбутніх фахівців: знань про: поняття та особливості адміністративного процесуального права; види проваджень в адміністративному процесуальному праві; адміністративне процесуальне законодавство; зміст адміністративної та судової практики вирішення конкретних адміністративних справ; основні провадження адміністративного процесуального права; загальну характеристику суб'єктів адміністративного процесуального права; норми і правила складання процесуальних документів; умінь: орієнтуватися в системі адміністративного та адміністративного процесуального права; правильно тлумачити та застосовувати норми адміністративного процесуального права; аналізувати тенденції юридичної практики та оцінювати її з точки зору відповідності закону; кваліфікувати адміністративні проступки у точній відповідності з законом; робити аналіз судової та адміністративної практики; складати й оформляти процесуальні документи з проваджень у сфері управління, адміністративного судочинства, адміністративно-деліктних проваджень.

3. Формат курсу - очний (*offline*) та/або дистанційний (*online*)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

PH 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

PH 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

PH 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

PH 10. Вільно спілкуватись державною та іноземною мовами як усно, так і письмово, із застосуванням правничої термінології.

PH 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

5. Тривалість курсу. 120 годин (4 кредити ЄКТС), з них: 68 годин аудиторної роботи; 52 годин самостійної роботи; екзамен.

6. Статус дисципліни: *обов'язкова.*

7. Пререквізити: До вивчення даної дисципліни студент приступає в разі набуття певних знань, навичок та вмінь з навчальних дисциплін: “Адміністративний процес”, “Адміністративне право”, “Адміністративна відповідальність”.

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання – В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, комп'ютерні лабораторії, конференц-зали, бібліотека. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

9. Політика курсу:

Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках і завданнях для підготовки до семінарських занять), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт. Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття курсу. Пропуски семінарських (практичних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

10. Зміст дисципліни: Курс складається з двох змістових модулів. Кожен модуль, у свою чергу, складається з лекційної та семінарської частин.

- Змістовий модуль 1 “*Загальна поняття адміністративного судочинства*” (лекційні теми 1–5, семінарські теми 1-5);
- Змістовий модуль 2 “*Особлива частина адміністративного процесу*” (лекційні теми 6-8, семінарські теми 6-8).

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації.**

Лекції: інструктивні лекції, лекцію-діалог, лекція з науковою структурою, теоретичне конструювання, методологічна і мета предметна лекція, бінарна, рефлексивна та ін.

Лекція діалог:

1) *лекція-бесіда* – запитання до аудиторії, запрошення до колективного дослідження – швидка «мозкова атака»;

2) *лекція-дискусія* – вільний обмін думками в інтервалах між логічними розділами лекції;

3) *проблемна лекція* – «співавторство» у вирішенні проблемних задач;

4) *лекція з застосуванням техніки зворотного зв'язку* (якщо є технічна можливість) – отримання даних від усієї групи студентів на поставлене запитання;

5) *лекція-консультація* – наприклад, перша частина заняття проводиться у вигляді лекції, в якій викладач відповідає на питання студентів, які виникли в ході попередньо-пошукової роботи, доповнюючи і розвиваючи їх на свій розсуд; друга частина проходить у формі відповідей на додаткові запитання студентів, вільного обміну думками і завершується заключним словом лектора;

6) *письмова програмована лекція* – викладач сам складає і пропонує запитання студентам; на підготовлені запитання викладач спочатку просить відповісти їх, а потім проводить аналіз і обговорення неправильних відповідей.

При проведенні *семінарських занять* передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-от: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опонуванням, групові проекти та кейс-завдання.

Студенти працюють з інформацією вдома, зокрема з використанням мережі Інтернет (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають з доповідями і презентаціями, підготовленими як групою так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних професійних ситуаціях. Програмою курсу передбачено такі проекти:

- Виступ-інформування за темами семінарських занять.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПрАТ «ВНЗ «МАУП»» (<https://surl.lt/dznawo>)

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Семестр 6				Форма контролю
		Модуль 1		Модуль 2		
		Кількість	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	
Відвідування лекцій	1	5	5	5	5	Екзамен
Відвідування семінарських занять	1	3	3	2	2	
Відвідування практичних занять	-	-	-	-	-	
Робота на семінарському занятті	14	3	42	2	28	
Робота на практичному занятті	-	-	-	-	-	
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-	
Виконання завдань для самостійної роботи	12	-	12	-	12	
Виконання модульної роботи	15	-	15	-	15	
Виконання ІНДЗ	30	-	30	-	30	
Разом	-		107	-	92	
Максимальна кількість балів:				100		
199:100=1, 99 Студент набрав X балів; Розрахунок: 1,99 = загальна кількість балів						100

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота включає дослідження електронних джерел, пошук друкованих публікацій (наукові праці, статті у періодичних виданнях, документи, офіційні звіти, статистичні матеріали, законодавчі та інші нормативно-правові акти за дисципліною).

Критерії оцінювання:

- змістовність – 10 балів
  - відповідність темі та вимогам оформлення – 5 балів.
- Максимальна кількість балів за самостійну роботу – **15 балів**.

14. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Екзамен.

Екзамен проводиться в усній формі: до завдання входять 2 теоретичних питання, за відповідь на які максимально можливо отримати 40 балів.

Перерахування у традиційну систему:

- 40 балів – студент надав правильні та повні відповіді на всі запитання: «зараховано», А, 100-90 балів;
- 20 балів – студент відповів на всі запитання, проте допустив певні неточності у визначеннях базових категорій, які не впливають на правильність відповіді в цілому: «зараховано», В/С, 89–75 балів;
- 10 балів – студент відповів недостатньо повно і конкретно на поставлені запитання, хоч і відобразив знання основного програмного матеріалу; ця оцінка також відповідає правильній відповіді лише на один чи два із трьох поставлених питань: «зараховано», D/E, 74–60 балів;
- 0 балів – студент надав неправильні відповіді на поставлені запитання, виявив неналежний рівень знань теоретичного та нормативного матеріалу та неспроможність послідовно і правильно аргументувати свою відповідь, або взагалі не в змозі відповісти на поставлені запитання: «не зараховано», F–FX, 59–0.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА (в балах) = результати поточної роботи + результати екзамену.

15. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю (див.:

Робоча навчальна програма дисципліни).

Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

16. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для екзамену
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

17. Рекомендовані джерела (література):

Основна:

1. Конституція України.
2. Кодекс України про адміністративні правопорушення.
3. Кодекс адміністративного судочинства України.
4. Кодекс адміністративного судочинства України : станом на 25 січ. 2018 р. : відповідає офіц. тексту. – Х. : Право, 2018. – 246 с.
5. Науково-практичний коментар Кодексу адміністративного судочинства України / Вищ. адмін. суд України ; за заг. ред. І. Х. Темкіжева. – 2-ге вид., пероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 720 с.
6. Оскарження судових рішень і ухвал в системі адміністративного судочинства України: зразки документів, судова практика, актуальне законодавство : станом на 23 верес. 2016 р. / упоряд. Н. О. Армаш [та ін.]. – К. : Центр учб. літ., 2016. – 272 с.
7. Постанови пленумів Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів України в кримінальних та адміністративних провадженнях : офіц. текст / упоряд.: С. А. Кузьмін, М. С. Кучеренко. – К. : Вид. Паливода А. В., 2015. – 828 с.
8. Постанови пленуму, роз'яснення та рекомендації Вищого адміністративного суду України / упоряд. Ю. І. Руснак. – К. : Центр учб. літ., 2013. – 438 с.
9. “Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні”: указ Президента України №810/98 від 22. 07 1998 р. Офіційний вісник України від 11.06.1999 р. №71 стр. 32.
10. Закон України “Про громадянство України” від 18. 01. 2001 р. // Ур. кур'єр, № 39, 01.03.2001 р.

11. Закон України “Про державну службу” від 10 грудня 2015 р. // ВВР України, - 2016, ст. 43.
12. Закон України “Про громадські об’єднання ” від 22 березня 2012 р. // ВВР 2013, ст. 1.
13. Закон України “Про місцеве самоврядування в Україні” від 21 травня 1997 р. // ВВР, 1997, ст. 170.
14. Закон України “Про службу в органах місцевого самоврядування” від 07 червня 2001 р. // ВВР, 2001, ст. 195.
15. Закон України “Про місцеві державні адміністрації” від 09 квітня 1999 р. // ВВР, 1999. Ст. 229.
16. Закон України “Про політичні партії в Україні” від 05 квітня 2001 р. Урядовий кур’єр, 2001, 28 квітня.
17. Закон України “Про звернення громадян” від 02 жовтня 1996 р. // ВВР, 1996, ст. 256.
18. Закон України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” від 22 вересня 2011 р. // ВВР, 2012. Ст. 179.
19. Закон України “Про запобігання корупції” від 14 жовтня 2014 р. // ВВР, 2014. Ст. 2056.

Додаткова:

20. Адміністративне право : підручник / НУ “ЮАУ ім. Ярослава Мудрого” ; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с.
21. Адміністративне процесуальне право України : навч.-метод. посіб. / І. О. Картузова [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т “Одес. юрид. акад.”. – К. : Фенікс, 2016. – 400 с.
22. Адміністративне судочинство : навч. посіб. / за заг. ред. Н. Б. Писаренко. – Х. : Право, 2016. – 312 с.
23. Адміністративне судочинство України: теорія та практика : монографія / Вищ. адмін. суд України ; за заг. ред. О. М. Нечитайла. – К. : Компанія “ВАІТЕ”, 2015. – 288 с.
24. Біла-Тіунова Л. Р. Позов в адміністративному судочинстві: теорія, правове регулювання, практика : монографія / Л. Р. Біла-Тіунова, О. В. Закаленко ; Нац. ун-т “Одес. юрид. акад.”. – О. : Фенікс, 2014. – 188 с.
25. Богущкий В. В. Провадження у справах про адміністративні правопорушення : навч. посіб. / В. В. Богущкий, В. В. Богущка, В. В. Мартиновський. – 5-те вид., перероб. і допов. – Х. : Юрайт, 2013. – 224 с.
26. Захист в адміністративному процесі : практ. посіб. / упоряд. Ю. І. Руснак. – К. : Центр учб. літ., 2013. – 352 с.
27. Калмикова Я. С. Докази та доказування в адміністративному судочинстві : монографія / Я. С. Калмикова ; НДІ держ. будівництва та місц. самоврядування ; за заг. ред. О. Б. Червякової. – Х. : Фактор, 2014. – 280 с.
28. Ківалов С. В. Курс адміністративного процесуального права України : підручник. Загальна частина / С. В. Ківалов, І. О. Картузова, А. Ю. Осадчий ; Нац. ун-т “Одес. юрид. акад.”. – О. : Фенікс, 2014. – 342 с.
29. Коломоєць Т. О. Внутрішнє переконання судді в адміністративному процесі: теоретико-правовий та праксеологічний аспект формування : монографія / Т. О. Коломоєць, В. О. Немченко. – Херсон : Гельветика, 2013. – 180 с.
30. Колпаков В. К. Теорія і практика адміністративного судочинства : монографія / В. К. Колпаков, В. В. Гордєєв. – Чернівці : Місто, 2011. – 384 с.
31. Колпаков В. К. Юрисдикція адміністративних судів : монографія : у 2 кн. / В. К. Колпаков, В. В. Гордєєв. – Х. : Харків юрид., 2011. – 252 с.

32. Константи́й О. В. Проблеми захисту в адміністративному судочинстві суб'єктивних прав, свобод і законних інтересів : монографія / О. В. Константи́й ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – К. : Істина, 2015. – 544 с.

33. Костицький М. В. Судово-психологічна експертиза в адміністративному процесі : монографія / М. В. Костицький, М. І. Луцький ; Івано-Франків. ун-т права ім. короля Данила Галицького. – Івано-Франківськ : Видавнича справа, 2017. – 308 с.

34. Ліпкан В. А. Сутність та порядок вирішення службових спорів : монографія / В. А. Ліпкан, О. Г. Мовчун ; Глобальна орг. союзн. лідерства, Аккад. безпеки відкритого суспільства, Акад. наук вищ. освіти України, Стратком. – К. : Вид. Ліпкан О.С., 2017. – 312 с. – (Ordo ordinans).

35. Правові позиції в адміністративному судочинстві України / Вищ. адмін. суд України ; упоряд.: М. І. Смокович, В. П. Базов ; за заг. ред. О. М. Нечитайло. – Офіц. вид. – К. : Ін Юре, 2015. – 848 с. – (Судова практика).

36. Русанова В. Б. Право на оскарження в суді постанови у справі про адміністративне правопорушення (сутність, гарантії та порядок реалізації) : монографія / В. Б. Русанова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; за заг. ред. Н. Б. Писаренко. – Х. : Право, 2016. – 148 с.

37. Смокович М. І. Визначення юрисдикції адміністративних судів та розмежування судових юрисдикцій : монографія / М. І. Смокович. – К. : Юрінком Інтер, 2012. – 304 с.

38. Судовий розгляд справ про адміністративні правопорушення : навч. посіб. / Запоріж. нац. ун-т ; ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 2016. – 544 с.

39. Ткачук О. М. Путівник по строках та термінах Кодексу адміністративного судочинства України : (із змін., внесеними Законом України "Про внесення змін до Господ. процес. кодексу України, Цивіл. процес. кодексу України, Кодексу адмін. судочинства України та ін. законодав. актів" від 03.10.2017 р.) / О. М. Ткачук. – Х. : Право, 2017. – 68 с.

40. Фулей Т. І. Застосування практики Європейського суду з прав людини в адміністративному судочинстві : наук.-метод. посіб. для суддів / Т. І. Фулей ; ОБСЄ. Координатор проектів в Україні, Верхов. Суд України, Нац. шк. суддів України, Вищ. адмін. суд України. – К., 2015. – 128 с.